

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De efficacia aquae benedictae

Johannes <de Turrecremata>

[Augsburg], um 1476

A quo instituta est et quo tempore. Capitulum .iij.

[urn:nbn:de:bsz:31-333198](#)

gumini qui exorcisant dicunt quasi interius laborantes. **A**qua vero benedicta contra dyaboli impugnatōes quibus homines ab exterritoribus expulsat ad cuius arcendas et compendias potestates vires et ingressus impulsum dicit esse instituta. **O**reterea huius institutionis ouementia ex hoc colligi potest. **S**icut enim in remediu contra peccata secundo loco data est penitentia congruenter ne in ecclesia deficeret salutaris medicina contra peccata post baptismum suborta. quod baptismus est sacramentum non iterabile ita videtur rationabile fuisse ut in remediu contra impugnatōes demonum post baptismales exorcismos in homines insurgentes esset instituta aqua benedicta ex quo baptismales exorcismi non iterantur. **E**t illa est ratio sancti Thome in tercio pte. q. lxxi. ar. ii. in ratione vnius artis culi. **E**t sic patet quod in ecclesia semper esset remedium et munimen paratum contra huiusmodi demonum molestias. primitus in eadem huiusmodi aque benedictae satisfactio est instituta.

A quo instituta est et quo tempore. **C**apituluz. iii.

Terco notandum quod sicut in rebus universitatis causalitate regimie et gubernatione deus sua prudētia quedam immensitate per seipsum quodaz vero per causas secundas instituit opem et regit ita paucorum in ecclesia sue sancte regimie et gubernatione quodaz per seipsum instituit quedam per ecclesiē ministros instituta dispositus. Exemplū priorū sunt ecclesiē ipsa sacramenta. quod ut celebrior habet doctoz theologoz doctrina ab ipso domino nostro ihesu christo immediate sunt instituta. cum enim ipsa efficiant quod figurant. **S**icutur autem et significat ex institutōe ut dicit hugo de sancto victore in libro de sacramentis ex institutōne sortiti dicenda erunt sue virtutis efficaciam. Efficacia autem talis in sacramentis non potest esse nisi a solo qui spirituum sanctificatio est solus. sed illud ysa. xliv. **E**go teleo iniquitates et peccata. **I**gitur sacramentoz institutio est a solo christo et non ab aliquo homine puro. Exempluz vero secundoz videlicet eoz quod christus per ecclesiē sue ministros in eadem esse dispositus sicut sunt benedictiones pontificiū. abbatū. virginū. et vestimentoz et huiusmodi. Item exorcismi et aqua benedicta cuius quidem dominice prouidentie dispositio et auctoritas ecclesiē data expresse tangitur luce primo. **D**omino ita ecclesiē praeditis in persona apostolorum dicente. Qui vos audit me audit.

¶

¶ qui vos spernit me spernit. Ecce tedi vobis potestatem calcam
di super serpentes & scorpiones, & super omnem virtutem inimicorum.
¶ Que quidem potestas non est solum apostolis dicenda fore donata
& non ecclesie: cum Math. xvi. dominus ecclesie sue sancte tan-
te potestatis munus promisit, ut parte inferi non parerent ad-
versus eam. Amplius autem nulli dubium video debet quod huiusmodi.
¶ di outputa aqua benedicta sacerdotum ministerio per ecclesias ins-
tituta, aliquam sortitur ex benedictione efficaciam virtutis. quod
huius benedictionis et si ministeriter ab homine fit, tamen in dei omni-
potentis nomine fit. Cungo ille dicatur facere sub cuius nomi-
ne et vice fit hec benedictionis que verbis celestibus cum muocatio-
ne sancte trinitatis fit magis est dicenda benedictionis dei quam hominis.
¶ In illud Numeri. vi. Invocabunt nomen meum super filios isra-
hel/ego autem benedicam eis. Obi glosa ordinaria dicit. Sacer-
dotum est nomen dei muocare. dei autem quod petierit prestare:
puta si in lege nature sacerdotes sacramenta dispensationis pro vo-
luntate libito sacramentis visibilibus suam profitebantur fidem:
que et si non habebant efficaciam ex opere operato: habebant ta-
men ex fide sive opere operante cum amplioris auctoratis sit sa-
cerdotij nove legis ministerium. Nulli dubium quin ecclesia ka-
tholica custodi sacerdotio sublimata et tante potestatis locupletata:
munere possit instituere multa sacramentalia: que ex totius ecclie-
sie fide & meritis efficaciorum & profundiorem habebunt virtutis ope-
rationem. Ceterum si aqua expiationis in lege veteri per minis-
tros moysi anere vituli in se conspersa tante efficacie dicatur fu-
isse ut populum sanctificaret: quantum magis aqua benedicta in cru-
sti nomine diuinis precibus non per moysi ministros sed ihesu cui-
sti ministros consecrata. Qui igitur ecclesiam sanctam katholicam,
amplioris dignitatis et potestatis credit esse quam synagogas incun-
danter credere debet hec ecclesie sacramentalia non mama sed ad ea
ad quod pro ecclesiam deputata verace & efficacem diuinitus continere
virtutem. Instituta autem legitur quod in principio nascentis ecclesie
¶ Ut enī legit tam in decreto de oleo. di. iij. c. aqua sale. In cronicis
summoz pontificū tam vincencij histouralis: quam martini fratres
sacri ordinis predicatorum. Alexander primus et martis qui sedit in
kathedra petri. Anno a passione domini. lxxxvij. fuit primus qui
aquam cum sale benedicta instituit: & in habitaculo hominum iussit
aspergi. de quo etiam Dugo de sancto victore li. de sacramentis.

Lxxvij

inquit. Alexander papa quintus a beato petro instituit ut aqua
sale bñdiceat av alpergendo populu et habitacula eoz. Illorum
vtiqz exemplo quo heliseus ppeta sal m aqua misit et missis legit
ut condimento hoc fontes amari m dulcedinem verteretur.

Samuel 1 f. 14 plures erant et
xviij. eas dimicabat. Quia
erant agri et spumantes in
monte. dicitur et cedunam.

De forma et ministro: Capitulum Quartum.

Ceteruz huius sacramentalis materia ouemeter assignata
est aqua sale conspersa: qd ouemeter ex tripla consideratõe
colligi pot. Primo quidem ex consideratõe simis ad quod di-
cte fuisse instituta. Cuz enim hostis nostri impugnatõis aggressus
sit generalis: iuxta illud Job. vii. Militia id est pugna est vita nois
sup terram decuit ut remedium institutum otra dyaboli pugnatõis in
materia daretur cuiusq; faciliter ubiqz terraz inueniri posset cuiusmodi
est aq; et sal. Secundo ex consideratõe cause principalis: vñ omis vir-
tus taz sacramentoꝝ taz sacramentalium emanat. Domine igitur sal
aq; ad significandum ciundõez verbi dei cuz humana natura ex cuius
virtute verbi et munere efficacia dependet omnia quib; in ecclesia uti-
mur ad animarum salutem. Tertio sicut aq; ratione labilitatis humanae
naturam descubit. Ira dei filius dei sapientia per salis speciem designat. Cuz
propter virtutes seruatiuas corruptioꝝ mentes enim quas possidet in
corruptibiliter seruat. tuz ratione virtutis codicidi nulla enim otem
platio dulcis: nulla doctrina suavis: nulla denique deo grata opera
misi sunt diuine sapientia codicimeto suffulta. Hunc apog. i. cori. ii. Orem
dicamus christum dei vires et sapientiam. Et glo. ordi. sup illud. iiiij.
Regu. iiij. Afferte michi vas nouum et mittite in illud sal: dicit ita.
Sal id est sapientia in vase fictili id est in corpe humano. aquas sanat id
est prole in dulcedine delectatõmis et bonorū operꝝ per custi incarnationem
fecundat actus. Tercio ex parte similitudinis et representatõmis ad ea quibus dyabolus a mentis domicilio repellitur con-
uenienter aqua sale conspersa huius sacramentalis materia assi-
gnatur. Duo enim dicuntur expellere peccatum de anima et ita dy-
abolum per peccatum in ea regnante. videlicet lacrimarum effusio qd
per aquam intelligitur. et sapor siue effectus celestis sapientie qd salis no-
mine designat. De qua sapientia Berth. in sermone super Genes. ait.
Inuenisti plene sapientiam si defleas peccata potestate vite. Si
presentis seculi paucipendas. si eterna toto desiderio concupiscas.
Istis quippe duobus mens interius a dyaboli potestate liberabitur.

¶ 1. L. 12. Consilium quendam
aq; 3. Clemens frater et Irenaeus
d' terre subtile et propria pte
huius in genitum. Desiderio n. 1. ac
admirabiliter alieno modo pfecto